

**A Kúria
mint másodfokú bíróság
í t é l e t e**

Az ügy száma:	Kf.VI.39.095/2020/5.
A tanács tagjai:	dr. Fekete Ildikó a tanács elnöke dr. Mohay György előadó bíró dr. Remes Gábor bíró felperes neve (cím)
A felperes:	...
A felperes képviselője:	alperes neve (cím)
Az alperes:	...
Az alperes képviselője	egyéb érdekelt ... (cím)
Az alperesi érdekelt	
Az alperesi érdekelt képviselője...	
A per tárgya:	etikai ügyben hozott, E/33-11/2019. számú közigazgatási cselekmény jogszerűségének felülvizsgálata
A fellebbezett határozat:	a Fővárosi Törvényszék 24.K.700.498/2019/16. számú ítélete
A fellebbezést benyújtó fél:	a felperes, az alperes, az alperesi érdekelt
Rendelkező rész	

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 24.K.700.498/2019/16. számú ítéletét megváltoztatja és a felperes keresetét elutasítja, az alperes csatlakozó fellebbezését visszautasítja.

Kötelezi a Kúria a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 90.000 (kilencvenezer) forint elsőfokú perköltséget.

Kötelezi a Kúria a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesi érdekeltnek összesen 746.760 (hétszáznegyvenhatezer-hétszázhatvan) forint első- és másodfokú perköltséget.

A 30.000 (harmincezer) forint kereseti és 40.000 (negyvenezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen jogorvoslatnak nincs helye.

Indokolás

A másodfokú eljárás alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperesi intézetben az alperesi érdekelt egyik betege (a továbbiakban: beteg) 2018. március 24. napján minimális invazív beavatkozást igénylő un. mitrális billentyűmegtartó műtéten esett át. A beavatkozást az alperesi érdekelt végezte. A műtétet megelőző konzultációk során a beteg jelezte az alperesi érdekeltnek, hogy mellimplantátummal rendelkezik, amellyel kapcsolatosan az alperesi érdekelt úgy nyilatkozott, hogy a műtétet megelőzően annak kivétele nem szükséges, illetve a beteg szívproblémája miatt el sem végezhető, az implantátum esetleges sérülése esetén ő, vagy egy másik orvos megteszi a szükséges intézkedéseket. A műtét közben a műtétet végző orvosok azt állapították meg, hogy a sérült implantátumból a szöveten keresztül szilikon csorog a bal szívpitvarba. A beteg életének megmentése érdekében az alperesi érdekelt a sérült implantátum eltávolításáról, illetve új implantátum behelyezéséről döntött. Ennek érdekében egy másik egészségügyi szolgáltatóval jogviszonyban álló plasztikai sebészt hívott segítségül, aki a sérült implantátumot és annak maradványait eltávolította és helyére egy - azzal nem teljesen egyező méretű - új implantátumot helyezett be. A műtét leírásában szerepel az implantátum cseréjének a ténye, de sem a cserét végző plasztikai sebész neve, sem a behelyezett implantátum típusa és mérete nem került feltüntetésre. A műtét során tüdővérzés miatt a beteg jobboldali tüdejének alsó lebenyét eltávolították.
- [2] A felperes ezt követően megszüntette az alperesi érdekelttel fennálló jogviszonyát, aki elbocsátásának körülményeiről és következményeiről a médiában több alkalommal is nyilatkozott.

A megelőző közigazgatási eljárás és a keresettel támadott döntés

- [3] A felperes a 2018. október 12. napján kelt, a Magyar Orvosi Kamara (továbbiakban: MOK) Területi Szervezete Etikai Bizottsága részére benyújtott panaszbeadványával etikai eljárást kezdeményezett a területi kamara által nyilvántartásba vett alperesi érdekelttel szemben.
- [4] A felperes a panaszbeadványában hangsúlyozta, hogy az implantátumcsere elvégzésére a felperesi intézetnek sem a működési engedélye, sem a felelősségbiztosítása nem terjedt ki. A felperes ezért 2018. szeptember 19. napján megszüntette az alperesi érdekelttel fennálló jogviszonyát, aki ezt

követően a médiában több alkalommal nyilatkozott és a felperes álláspontja szerint a volt munkahelyét kifejezetten rossz fényben tüntette fel, azt a látszatot keltette, hogy a felperesi intézet működése az alperesi érdekelt elbocsátása miatt bizonytalan, a betegek ellátása akadozik. Mindezek alapján a felperes álláspontja szerint az alperesi érdekelt etikai végzettséget követett el a MOK Etikai Kódexébe ütközően, így megsértette az Etikai Kódex II.1.3. pontjának (7) és (10) bekezdését, a II.6. pontját, II.2.2. pontjának (3), (4) és (12) bekezdését, II.3. pontját, II.5. pontját, II.27. pontjának (2) és (4) bekezdését.

- [5] Az elsőfokú etikai bizottság a 2019. április 4. napján kelt, EB.IV-11/2019. (IV.4.) számú határozatával az alperesi érdekeltet megrovás etikai büntetésben részesítette, indokolásában megállapította, hogy az alperesi érdekelt megsértette az Etikai Kódex II.1.3. pontjának (7) bekezdését a II.6. pontjának (1)-(3), valamint 4. bekezdését.
- [6] Az elsőfokú etikai bizottság határozata ellen mind a felperes, mind az alperesi érdekelt fellebbezést nyújtott be. A felperes fellebbezésében kérte, hogy az alperes a határozatot változtassa meg oly módon, hogy állapítsa meg, hogy az alperesi érdekelt megsértette az Etikai Kódex II.2.2. pontjának (3) és (4) bekezdésében, a II.3. és II.5. pontjában, valamint a II.27. pontjának (2) és (4) bekezdésében foglalt szabályokat is. Az alperesi érdekelt ezzel szemben a határozat megváltoztatását elsődlegesen oly módon kérte, hogy alperes állapítsa meg azt, hogy etikai szabályt nem sértett, erre tekintettel az etikai büntetésben részesítést mellőzze, másodlagosan a határozat megváltoztatást úgy kérte, hogy az alperes csak figyelmeztetés etikai büntetést szabjon ki.
- [7] Ezt követően az alperes a 2019. június 12. napján kelt, E/33-11-2019. számú határozatában az elsőfokú etikai bizottság határozatát megváltoztatta és megállapította, hogy az alperesi érdekelt nem követett el etikai vétséget.

A keresetlevél és a védirat

- [8] A felperes a 2019. augusztus 13. napján előterjesztett keresetében elsődlegesen az alperes E/33-11-2019. számú határozatának megváltoztatását kérte, annak megállapításával, hogy az alperesi érdekelt megsértette a MOK Etikai Kódexének II.2.2. pontjának (3) és (4) bekezdésében, II.3. és II.5. pontjában, valamint a II.27. pontjának (2) bekezdésében foglalt etikai szabályokat, ezért a megrovás etikai büntetés kiszabását kérte, másodlagosan az elsőfokú etikai bizottság, illetve alperes határozatának hatályon kívül helyezését és az elsőfokú etikai bizottság új eljárásra kötelezését, harmadlagosan alperes határozatának hatályon kívül helyezését és alperes új eljárásra kötelezését

kérte.

- [9] Keresetében a felperes az Etikai Kódex II.2.2. pontjának (3) és (4) bekezdése vonatkozásában kifejtette, hogy az alperes indokolásával ellentétesen az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eü. törvény) 17-18. §-ában foglaltak kizárólag az implantátum és annak maradványai eltávolítására alkalmazhatók. Az új implantátum beültetése azonban a sürgős szükség körébe nem tartozó indokolatlan beavatkozás volt és ezzel okozott hátrányok nagyobbak voltak, mint az elért előnyök. Mindemellett a felperesi intézményben az implantátum behelyezése azért sem végezhető el, mert arra az intézet működési engedélye és felelősségbiztosítása nem terjed ki. Előadta a felperes, hogy az implantátum behelyezése, mint szépészeti beavatkozás nem közfinanszírozott ellátás és annak egy közfinanszírozott műtéttel egyidejű elvégzésére nem kerülhet sor. Utalt továbbá arra, hogy álláspontja szerint, amennyiben a beteg megtéríti a plasztikai beavatkozást, akkor szív-műtét árát is meg kell fizetnie. Mindezek alapján megállapítható, hogy az alperesi érdekeltnek kötelessége lett volna megtagadni a beavatkozás elvégzését és ennek elmulasztásával megsértette az Etikai Kódex II.2. pontjának (3) és (4) bekezdését. Az Etikai Kódex II.3. pontjával összefüggésben felperes hivatkozott az Eü. törvény 136. § (2) és (3) bekezdéseire, amelyek részletesen meghatározzák, hogy melyek az orvosi dokumentáció kötelező tartalmi elemei. Abból következően, hogy az orvosi dokumentáció a perbeli esetben nem tartalmazza az implantátum behelyezésével kapcsolatos érdemi információkat, a beültetett implantátum adatait és a beültetést elvégző orvos nevét, megállapítható, hogy az alperesi érdekelt megsértette az Eü. törvény 136. § (2) bekezdés e), g), h), m) és n) pontjait, valamint a (3) bekezdés b) pontját. Az alperesi határozat indokolásából is azt a következtetést lehet levonni, hogy a dokumentáció hiányos, az pedig, hogy a mulasztás csak csekély mértékű volt, a büntetés kiszabása körében értékelendő körülmény.
- [10] A felperes az Etikai Kódex II.5. pontjára hivatkozással kifejtette, hogy a betegnek nyújtandó tájékoztatás tartalmát a jogszabályok pontosan meghatározzák. Az alperesi érdekelt azonban annak ellenére, hogy a műtét előtt tisztában volt azzal, hogy az implantátum sérülhet és ezért annak cseréje válhat szükségessé, nem tájékoztatta megfelelően a beteget. A tájékoztatás ugyanis csak arra terjedt ki, hogy amennyiben az implantátum megsérül, ki lesz cserélve, ez azonban nem felel meg az Eü. törvény 13. §-ában foglaltaknak. Mindezek alapján pedig megállapítható, hogy az alperesi érdekelt megsértette az Etikai Kódex II.5. pontjában foglalt tájékoztatási kötelezettségét. Ezt támasztja alá az a tény is, hogy az ezzel kapcsolatos tájékoztatást nem rögzítették az orvosi dokumentációban, holott ez kötelező lett volna. Hivatkozott továbbá a felperes arra, hogy az elsőfokú döntés elleni fellebbezésében kérte, hogy az alperes vizsgálja felül az elsőfokú határozat azon részét, amely az Etikai Kódex II.5. pontjára vonatkozó döntést tartalmazza, az alperes ennek ellenére ezt nem

vizsgálta. Az Etikai Kódex II.27. pontjának (2) bekezdésére utalással előadta, hogy az alperesi érdekelt médiának adott interjúja során a válaszai azt sugallták, hogy az elbocsátása miatt az intézet működése akadozik, a betegek élete veszélyben van, műtétek maradnak el és műtét típusok válnak elvégezhetetlenné. Kifejtette, hogy az alperesi érdekelt a szubjektív véleményét közölte, nem pedig objektív tényeket. Az általa adott válaszok alkalmasak voltak arra, hogy a társadalomban félelmet és nyugtalanságot keltsenek, amit alátámaszt a felperesi intézet elé szervezett tüntetés, amely során a szívsebészeti megmaradásáért és az alperesi érdekelt mellett tüntettek. Ennek ellenére az alperes döntése ezzel kapcsolatban csak annyit tartalmaz, hogy elfogadja az elsőfokú döntés indokait, azaz azt, hogy az alperesi érdekelt nyilatkozatai nem voltak alkalmasak arra, hogy a társadalom körében alaptalan félelmet és nyugtalanságot keltsenek, mivel az alperesi érdekelt kizárólag szubjektív véleményének adott hangot. Mindezek alapján megállapítható, hogy az első- és másodfokú döntés helytelenül jutott arra a következtetésre, hogy Etikai Kódex II.27. (4) bekezdésében foglalt etikai vétség nem valósult meg.

- [11] Felperes indítványozta igazságügyi szakértő kirendelését a perben annak eldöntésére, hogy az alperesi érdekelt tevékenysége szak- és jogszerű volt-e. A felperes a keresetéhez számos mellékletet csatolt, így többek között a beteg kártérítési igényét és mellékleteit, egy NKK határozatot, a beteg személyes meghallgatásáról készült jegyzőkönyvet.
- [12] Az alperes a védiratában a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte.
- [13] Az Etikai Kódex II.2.2. pontjának (3) és (4) bekezdésével összefüggésben előadta, hogy az új implantátum behelyezése valóban nem tartozott a sürgősséget igénylő beavatkozások körébe, erre nézve azonban az Eü. törvény 18. § (1) bekezdésének b) pontja tartalmaz szabályt, amelyet az alperesi érdekelt helyesen alkalmazott. Az etikai szabályok szempontjából azt sem találta helytelennek, hogy az alperesi érdekelt egy másik területről hívott sebészt egy olyan beavatkozás elvégzésére, amelyre a felperesnek nincs működési engedélye. Egyrészt azért, mert ez egyéb esetekben is bevett gyakorlat volt a felperesi intézetben, másrészt azért, mert a sürgősségi helyzet szükségessé tette a plasztikai sebész beavatkozását. Az Etikai Kódex II.3. pontjával kapcsolatban alperes kiemelte, hogy álláspontja szerint megalapozott az elsőfokú bizottság és az alperes határozata, miszerint e körben nem állapítottak meg etikai jogsértést. Egyetértett abban, hogy a hiba súlyát a büntetés kiszabás körében kell értékelni, de azzal nem, hogy amennyiben az etikai bizottság szabálytalanságot talál, akkor mindenképpen büntetnie kell. Véleménye szerint, ha meg is állapít egy olyan hibát, aminek etikai relevanciája van, a mérlegelési köre kiterjed a korlátlan enyhítésig, azaz megállapíthatja a hibát anélkül, hogy büntetést szabna ki. Az Etikai Kódex II.5. pontja vonatkozásában hangsúlyozta, hogy kizárólag a másodfokú határozatot kell vizsgálni. A

határozatban összhangban vannak erre nézve a megállapítások a beteg tájékoztatása, az azon alapuló beleegyezés, és a beteg önrendelkezési jogára vonatkozó szabályok kapcsán. Az állapítható meg, hogy az alperesi érdekelt megfelelően tájékoztatta a beteget, amiből következik a másik két kérdéskör megfelelése is. Az Etikai Kódex II.27. pontjában (2) második bekezdésére hivatkozva megállapította, hogy az alperesi érdekelt az interjú során tényszerű nyilatkozatokat tett, amelyek semmiféle alaptalan félelmet, nyugtalanságot nem kelthettek.

- [14] A perbe belépett alperesi érdekelt nyilatkozatában a kereset elutasítását és felperes perköltségben marasztalását kérte. Az Etikai Kódex II.2.2. pontjában (3) és (4) bekezdésével összefüggésben előadta, hogy a régi implantátum szakszerű eltávolítása az életmentés körébe tartozott, míg az új implantátum beültetése az Eü. törvény 18. § (1) bekezdés b) pontja alapján nem minősül szabályszegésnek, kiemelve, hogy a beteg jóléte mindenképp előtérbe áll. Hangsúlyozta a mellimplantátum cseréjének szükségessége a műtét során merült fel, az nem tervezett beavatkozás volt.
- [15] Az Etikai Kódex III.3. és II.5. pontjával összefüggésben előadta, hogy a műtéti leírás és a zárójelentés is tartalmaz információt az emlőimplantátumról, továbbá a beültetett implantátumot a beavatkozást végző szakember munkáltatója regisztrálta fel tudomása szerint az implantátum regiszterbe. Álláspontja szerint önmagában az a körülmény, hogy a beteg dokumentációja a plasztikai beavatkozást végző orvos nevét nem tartalmazta, nem jelenti azt, hogy a dokumentáció releváns módon hiányos. Előadta, hogy a beteg tájékoztatása megfelelt a beavatkozás előtti követelményeknek, csak olyan kérdésekről nem kapott kellő mélységű tájékoztatást a beteg, amik nem voltak előre láthatóak.
- [16] Az Etikai Kódex II.27. pontjával kapcsolatban úgy nyilatkozott, hogy az interjúban a neki feltett kérdésekre tényszerűen válaszolt, nyilatkozata nem volt alkalmas arra, hogy a társadalom körében alaptalan félelmet és nyugtalanságot keltsen. Tényszerűnek minősítette azon állítását, hogy a felperesi intézet működésében fennakadást okozott az elbocsátása. Kiemelte, hogy a törvényszék csak azokat az etikai szabálysértéseket vizsgálhatja, amelyeket a felperes keresete tartalmazott, függetlenül az etikai eljárás alapját képező panaszban foglaltaktól, továbbá hivatkozott arra, hogy a felperes által utóbb becsatolt anyagok - miután azok nem képezték az etikai eljárás anyagát - a perben nem vehetők figyelembe.

Az elsőfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

- [17] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét alaposnak értékelte, az alperes E/33-11/2019.számú

határozatát megsemmisítette és az alperest új eljárásra kötelezte.

- [18] A becsatolt iratok alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes határozatának rendelkező része és indokolása nem áll egymással összhangban, mert amíg a rendelkező rész azt tartalmazza, hogy az alperesi érdekelt nem követett el etikai vétséget, addig az alperes a határozat indokolásában, annak tartalma szerint megállapítja az alperesi érdekelt által elkövetett etikai vétséget, azonban azt úgy értékeli, hogy annak csekély súlya miatt nem volt szükséges büntetést kiszabni. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a közigazgatási határozat rendelkező részének és indokolásának egységet kell képeznie, a koherencia hiánya az alperesi határozatot érdemi felülbírálatra alkalmatlanná teszi. Az alperesi határozat ellentmondásossága olyan tartalmi hiányosság, amely a bírósági eljárás során nem orvosolható, hiszen a határozatból nem állapítható meg egyértelműen az alperes jogi álláspontja, míg a döntés rendelkező része etikai szabályszegést nem állapított meg, addig az indokolása szerint az etikai vétség csekély súlyú volt.
- [19] Mindezeket túl alperes határozata nem merítette ki a felperesi fellebbezésekben foglaltakat sem, mert az elsőfokú döntésnek az Etikai Kódex II.5. pontjához tartozó megállapításait a felperes fellebbezési kérelme ellenére nem vizsgálta, erre vonatkozó megállapításokat a jogerős határozat nem tartalmaz. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság az alperes határozatát megsemmisítette és alperest új eljárás lefolytatására kötelezte. Az ítélet tartalmazta azt, hogy megismételt eljárás során az alperes köteles olyan határozatot hozni, amelynek a rendelkező része és az indokolása egymással összhangban áll és megfelel a 2016. évi XL. törvény (Ákr.) 81. §-ában foglalt előírásoknak. Amennyiben az alperes az Etikai Kódex II.3. pontjával összefüggésben azt állapítja, hogy az etikai szabályszegés olyan csekély súlyú, amely etikai büntetés kiszabását nem indokolja, akkor is kötelessége az etikai szabálysértés megállapítása és a büntetés mellőzéséhez a mérlegelés körében értékelt szempontokat fel kell tárnia. Az alperes határozatában köteles az elsőfokú döntésnek az Etikai Kódex II.5. pontjához tartozó megállapításait megvizsgálni, számot adni azok megalapozottságáról, reagálva a felperes fellebbezésében foglaltakra. A felperes által megjelölt, az Etikai Kódex II.2.2. pontjának (3) és (4) bekezdésében foglalt etikai szabály vonatkozásában az alperesnek nem elegendő a döntését az Eü. törvény 8. § (1) bekezdés b) pontjára alapítania, hanem figyelemmel kell lenni a felperes által megjelölt azon körülményre, hogy a felperesi intézmény működési engedélye nem terjed ki a mellimplantátum cseréjére, továbbá arra, hogy az új implantátum behelyezése nem tartozott sem a sürgős szükség, sem pedig a közfinanszírozott ellátások körébe. Az alperesnek döntésében egyértelműen állást kell foglalnia arról, hogy az alperesi érdekelt megsértette-e az Etikai Kódex II.3. pontjában foglalt szabályt és döntését részletesen indokolnia kell. Az alperesnek kizárólag a keresettel támadott etikai szabályok vonatkozásában kell

a megismételt eljárást lefolytatnia, a felperes panaszában megjelölt további etikai vétségek vonatkozásában a kereseti kérelem hiányára tekintettel, a korábbi határozatának megfelelő jogi álláspontot kell elfoglalnia.

Az alperesi érdekelt fellebbezése, az alperes csatlakozó fellebbezése, a felperes fellebbezési ellenkérelme

- [20] Az elsőfokú ítélet ellen az alperesi érdekelt terjesztett elő fellebbezést. Fellebbezésében arra hivatkozott, hogy az alperes nem állapította meg azt, hogy alperesi érdekelt bármilyen etikai vétséget követett volna el.
- [21] Az alperes egyedül a 4. pontban, a beteg dokumentációjának vezetésével kapcsolatosan rögzítette azt, hogy az nem mindenben felelt meg az Eü. törvény 136. §-ában foglaltaknak, ami az Etikai Kódex II.3. pontjában foglalt etikai vétség kapcsán bír jelentőséggel. Az egészségügyi dokumentáció vezetése során előforduló esetleges adminisztratív hiányosság azonban nem jelent automatikusan etikai vétséget is. Az alperes nem állapított meg vétkességet e körben, így nem történt etikai szabályszegés. Az Etikai Kódex II.3. pontja szerint ugyanis az egészségügyi dokumentáció a vonatkozó jogszabályok vétkes megszegése esetén jelent egyben etikai vétséget is.
- [22] Az alperes érdekelt csak csekély súlyú vétséget követett el, ami nem egyenlő a csekély súlyú, egyben etikai vétséggel. A dokumentáció némileg hiányos vezetése azonban ez nem érte el azt a mértéket, amely etikai vétséget jelentene. Az alperesi határozat ezen rendelkezése tehát nem azt tartalmazza, hogy csekély súlyú etikai vétséget követett el az alperesi érdekelt, hanem azt, hogy a feltárt adminisztrációs hiányosság nem éri el az etikai vétség szintjét. Ennek alapján tehát nincs ellentétben a határozat rendelkező része annak indokolásával. Tévesen értelmezte tehát az elsőfokú bíróság az alperes határozatának azt a megfogalmazását, hogy az alperesi érdekelt csekély súlyú vétséget követett el. Ezt ugyanis az elsőfokú bíróság úgy értelmezte, hogy az alperesi álláspont szerint csekély súlyú etikai vétség elkövetése történt, azonban a határozat nem ezt tartalmazza. Az alperesi érdekelt szerint a felperes a keresetlevélben nem hivatkozott arra, hogy a határozat rendelkező része és annak indokolása nem áll összhangban egymással.
- [23] A bíróság döntésének terjedelmét a felperesi kereset, az abban rögzített jogszabálysértések határozzák meg. A Kp. 85. § (3) bekezdésében rögzítetteken kívül egyéb jogszabálysértést nem vehet a bíróság hivatalból figyelembe, akkor, ha arra a felperes nem hivatkozott.
- [24] Ugyancsak jogszabálysértően hivatkozott az elsőfokú bíróság az ítélet indokolásában arra, hogy alperes határozata nem merítette ki a felperesi fellebbezésben foglaltakat, mert az elsőfokú

döntésnek az Etikai Kódex II.5. pontjához tartozó megállapításait a felperes fellebbezési kérelme ellenére nem vizsgálta, erre vonatkozó megállapításokat a jogerős határozat nem tartalmaz. Erre a körülményre viszont a felperes a keresetlevelében nem hivatkozott, ezzel sérült a Kp. 85. § (1) és (4) bekezdése. E körben az alperesi határozat a 15. oldalán rögzíti, hogy a beteg tájékoztatása a műtét előtt megfelelt a követelményeknek, olyan kérdésekről nem kapott csak kellő mélységű tájékoztatást a beteg, amik nem voltak előre láthatóak. Ezen túlmenően az alperesi határozat vizsgálta a beleegyezés körülményeit is, azaz kimerítette a fellebbezésnek azon részét is, amely az Etikai Kódex II.6. pontjával állt összefüggésben.

- [25] Mivel a beavatkozás (ti. az új implantátum behelyezése) elmaradása a beteg számára aránytalanul súlyos terhet jelentett volna, az az eset állt fenn, mely szerint nem szükséges a beleegyezés beszerzése a beavatkozás elvégzését megelőzően. Az új implantátum minden többlet-trauma nélkül behelyezhető volt az adott helyzetben, ezzel szemben, ha az elmarad, újabb műtéti beavatkozásra lett volna szükség, annak minden terhével, nehézségével, kockázatával.
- [26] A felperes keresete - többek között - az Etikai Kódex II.2.2. pontjának (3), (4) bekezdésében foglalt etikai szabályok megsértésének megállapítására irányult. A per alapját képező tényállás alapján nem álltak fenn olyan tények, körülmények, amelyek szerint az alperesi érdekeltnek kötelessége lett volna a beavatkozás megtagadása. Ilyen tényeket a felperes sem bizonyított az etikai eljárás során. A felperes képviselője is elismerte az etikai eljárás során a személyes meghallgatása alkalmával, hogy a régi implantátum, illetve a kifolyt szilikon maradéktalan eltávolításával kapcsolatosan a sürgős szükség esete fennállt. Így ebben a körben etikai vétség elkövetése nem állapítható meg.
- [27] Lényeges körülmény e körben, hogy a felperesi intézet Szabályzatának 28. oldal (2) bekezdésében rögzített pontja alapján az életveszély elhárításához szükséges beavatkozást el kell végezni, illetőleg meg kell kezdeni abban az esetben is, ha az egyáltalán nem, vagy csak részben tartozik az intézet feladatkörébe. Az alperesi beavatkozó figyelembe vette az Etikai Kódex alapelvei közül azt, hogy a beteg jóléte mindenképp előtt áll. A perbeli esetben tehát egy műtét közben fellépő komplikációk miatt a beteg életének a megóvásáról volt szó. A beavatkozás beleegyezés nélküli elvégzését tehát nemcsak a sürgős szükség indokolta, hanem az a jogszabályi kötelezettség, amely szerint a beleegyezés nélkül is elvégezhető a beavatkozás, ha annak elmaradása a beteg számára aránytalanul súlyos terhet jelentene.
- [28] Az alperesi érdekelt az Etikai Kódex II.3. pontja kapcsán kifejtette, hogy az egészségügyi dokumentáció esetleges adminisztratív hiányossága nem jelent egyben etikai vétséget. Ha volt is hiányosság az egészségügyi dokumentációban, az nem abból adódott, hogy az alperesi érdekelt vétkesen megszegte a vonatkozó előírásokat, így etikai szabályszegés nem történt. Az alperesi

érdekelt hivatkozott arra, hogy a kereseti kérelem az Etikai Kódex II.6. pontját nem érintette, így ebben a körben nem kellett felülbírálni az alperes eljárásának jogszerűségét, miután azt felperes nem támadta. A II.1. pontra nézve az alperesi érdekelt előadta, hogy a beteg tájékoztatása megfelelt a beavatkozás előtt a követelményeknek, olyan kérdésekről nem kapott csak kellő mélységű tájékoztatást a beteg, amik nem voltak előre láthatóak.

- [29] Az Etikai Kódex II.27. pontja kapcsán az alperesi érdekelt hivatkozott arra, hogy alperes e körben a tényeket megfelelő módon feltárta és abból okszerű következtetések révén jutott arra az eredményre, hogy az alperesi érdekelt nem követett el etikai vétséget. Így tényszerű kérdésre adott tényszerű válasz nem kelthet alaptalan félelmet és nem sugallhatja a működőképtelenség látszatát a nyilvánosság felé. A valós tények előadásával fogalmilag kizárt a felperes által hivatkozott rendelkezés megsértése.
- [30] Mindezek alapján kérte az alperesi érdekelt, hogy a Kúria az elsőfokú bíróság 24.K.700.498/2019/16. számú ítéletét teljes egészében változtassa meg oly módon, hogy felperes keresetét utasítsa el és marasztalja a felperest az elsőfokú eljárás, illetve a fellebbezés folytán felmerült költségekben, ezzel kapcsolatban becsatolta a költségjegyzéket.
- [31] Az elsőfokú ítélet ellen az alperes csatlakozó fellebbezést terjesztett elő, amelyben kérte - az alperesi érdekelttel egyezően - az elsőfokú ítélet megváltoztatása révén a kereset elutasítását.
- [32] Alperes is hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság túlterjeszkedett a kereseti kérelem korlátain, ezzel megsértette a Kp. 85. § (1) bekezdésében foglaltakat. Az elsőfokú bíróság okszerűtlenül és iratellenesen utalt arra, hogy az alperes határozata - még, ha csekély súllyal is, de - etikai vétséget állapított meg. Az elsőfokú bíróság szintén iratellenesen állapította meg, hogy az alperes nem vizsgálta az elsőfokú etikai határozatnak az Etikai Kódex II.5. pontjához tartozó megállapításait.
- [33] Az elsőfokú ítélet ellen felperes fellebbezési ellenkérelmet terjesztett elő, amelyben kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását, annak helyes ténymegállapításokon alapuló következtetései és indokai alapján. Felperes szerint az alperesi beavatkozó a per során a félrevezetés szándékával több alkalommal nyilvánvaló valótlanságokat állított.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [34] A fellebbezés - az alábbiak szerint - alapos, az alperes részéről csatlakozó fellebbezés előterjesztésének nem volt helye.
- [35] A Kp. 105.§ (1) bekezdés értelmében a fellebbezést előterjesztő fél ellenfele és az érdekelt a fellebbezés közlésétől számított nyolc napon belül fellebbezési ellenkérelmet vagy csatlakozó

fellebbezést terjeszthet elő.

- [36] Az alperes nem ellenérdekű a fellebbezést benyújtó alperesi érdekelttel szemben, ezért csatlakozó fellebbezés előterjesztésére sem jogosult. Ennek megfelelően a Kúria a Kp. 105. § (3) bekezdése folytán irányadó 102. § (1) bekezdés a) pontjának megfelelően a csatlakozó fellebbezést visszautasította, azt tartalma szerint az alperesi érdekelt fellebbezésének támogatásaként értékelte.
- [37] Az elsőfokú bíróság döntésének elsődleges indoka az volt, hogy az alperesi határozat rendelkező része nem áll összhangban az indokolással, emiatt érdemi felülbírálatra alkalmatlan. Az elsőfokú bíróság szerint a rendelkező rész azt tartalmazza, hogy az alperesi érdekelt nem követett el etikai vétséget, míg az indokolás azt rögzíti, hogy az alperesi érdekelt által elkövetett etikai vétség olyan csekély súlyú, ami miatt nem szükséges büntetést kiszabni.
- [38] A 2017. évi I. törvény (Kp.) 85. § (1) bekezdése szerint a bíróság a közigazgatási tevékenység jogszerűségét a kereseti kérelem korlátai között vizsgálja. A keresetlevél alapján egyértelműen megállapítható, hogy a felperes a keresetében nem hivatkozott az elsőfokú bíróság által megjelölt szabálysértésre. A bíróság döntése pedig a kereseti kérelemben foglaltakon nem terjedhet túl. A Kúria megállapította, hogy az elsőfokú bíróságnak az erre az indokra alapított megállapítása nem helytálló.
- [39] Az alperes határozatának indokolásában sehol nem szerepel az a tény, hogy az alperesi érdekelt bármilyen etikai vétséget követett volna el. Az alperes mindössze a beteg dokumentációjának vezetésével kapcsolatosan rögzítette azt, hogy az nem mindenben felelt meg az Eü. törvény 136. §-ában foglaltaknak, amely körülmény az Etikai Kódex II.1.3. pontjában foglalt etikai vétség kapcsán bír jelentőséggel. Az Etikai Kódex II.3. pontja alapján az adatkezelésre, titoktartásra és az egészségügyi dokumentáció vezetésére, kezelésére vonatkozóan jogszabályi rendelkezések vétkes megszegése egyben etikai vétségnek is minősül. Megállapítható ennek alapján, hogy amennyiben rögzíthető lenne az, hogy az alperesi érdekelt az egészségügyi dokumentáció, így a műtéti leírás vezetésével kapcsolatosan megsértette a jogszabályi rendelkezéseket, ez esetben is csak akkor lenne lehetőség etikai szabálysértés megállapítására, ha az alperesi érdekelt magatartása vétkességen alapult volna. Az alperesi érdekelt vétkessége pedig sem az első-, sem a másodfokú etikai eljárásban nem bizonyosodott be.
- [40] Megállapítható mindezek alapján, hogy az alperes határozat rendelkező része és a határozat 12. oldalán a 4. pontban megjelöltek nem állnak egymással ellentmondásban. Az alperes a határozatában nem azt állapította meg, hogy az alperesi érdekelt csekély súlyú etikai vétséget követett el, hanem azt, hogy csekély súlyú volt a vétség, és álláspontja szerint nem érte el az etikai vétség megállapításához szükséges szintet. A csekély súlyú adminisztrációs hiba nem minősül etikai

vétségnek. A Kúria álláspontja szerint ebből következően, hogy az alperesi határozat érdemi felülbírálatra alkalmas.

- [41] A felperes a kereseti kérelmével támadta az alperesi határozatot és kifejtette azt, hogy alperesi érdekelt megsértette az Etikai Kódex II.2.2. pontjának (3) és (4) bekezdésében, II.3. és II.5. pontjában, valamint a II.27. pontjának (2) bekezdésében foglalt etikai szabályokat. Kérte mindezek alapján megrovás etikai büntetés alkalmazását.
- [42] Az Etikai Kódex II.2. (3) bekezdése szerint az orvos a hatályos jogszabályok rendelkezéseire figyelemmel vállalhatja el tudásának és tapasztalatának megfelelően, illetve tagadhatja meg az adott beteg ellátását azzal, hogy az ellátás megtagadása kizárólag valós, nyomós okon alapulhat.
- [43] A vonatkozó jogszabályokban foglalt rendelkezések vétkes megszegése egyben etikai vétségnek is minősül. Ugyanezen pont (4) bekezdése szerint az orvosnak meg kell tagadnia az olyan kezelést, amelyet jogszabály tilt.
- [44] Az Eü. törvény 17. § (1) bekezdése szerint a beteg beavatkozásokba történő beleegyezését vélelmezni kell, ha a beteg egészségi állapota következtében beleegyező nyilatkozat megtételére nem képes és a helyette a nyilatkozattételre jogosult személy nyilatkozatának beszerzése késedelemmel járna, és a beavatkozás késedelmes elvégzése a beteg egészségi állapotának súlyos, vagy maradandó károsodásához vezetne. Az Eü. törvény 17. § (2) bekezdése szerint a beteg beleegyezésére nincs szükség abban az esetben, ha a beteg életveszélyben van. Az Eü. törvény 18. § (1) bekezdése szerint, amennyiben egy invazív beavatkozás során annak olyan kiterjesztése válik szükségessé, amely előre nem volt látható, az erre irányuló beleegyezés hiányában a beavatkozás kiterjesztése - a (2) bekezdés szerinti eset kivételével - csak akkor végezhető el, ha:

a) azt sürgős szükség fennállása indokolja,

b) ennek elmaradása a beteg számára aránytalanul súlyos terhet jelentene.

A becsatolt iratokból - a felperes által sem vitatottan - megállapítható volt, hogy a régi, megsérült implantátum, illetve a kifolyt szilikon teljes eltávolításával kapcsolatosan a sürgős szükség esete fennállt.

- [45] Alátámasztja az alperesi érdekelt helyes eljárását azon tény is, hogy a felperesi Intézeti Szabályzat 28. oldal (2) bekezdése alapján az életveszély elhárításához szükséges beavatkozást el kell végezni, illetve meg kell kezdeni abban az esetben is, ha az egyáltalán nem, vagy csak részben tartozik az intézet feladatkörébe. Ennek alapján nincs jelentősége azon felperesi hivatkozásnak, hogy a felperesi intézet működési engedélye az alperesi érdekelt által elvégzett műtét egy részére nem terjedt ki, illetve nincs jelentősége annak sem, hogy a beavatkozás nem tartozik a közfinanszírozott ellátások körébe.

- [46] Megállapítható volt továbbá, hogy a beteg a műtét során olyan helyzetbe került, hogy az új implantátum minden többlet-trauma nélkül behelyezhető volt, ezzel szemben, ha ez elmarad, újabb műtéti beavatkozásra lett volna szükség, annak minden terhével, kockázatával. Az Etikai Kódex alapelvei leszögezik azt, hogy a beteg jóléte mindenek előtt áll és ezt az elvet sem társadalmi, sem pedig kereskedelmi érdekek nem sérthetik.
- [47] A betegnek adott előzetes tájékoztatásról megállapítható, hogy az alperesi érdekelt minden olyan körülményről tájékoztatta a beteget, amely a szív műtéttel kapcsolatos volt.
- [48] Az alperesi érdekelt csak olyan kérdések részletezésére nem tért ki, amelyek nem voltak előre láthatóak, illetve még erre a helyzetre is jelezte azt, hogy amennyiben mégis ilyen eset elő fog állni, úgy megteszi a szükséges intézkedéseket. Nem egy szépészeti beavatkozás volt tehát a műtét célja, arra csupán a műtét során felmerült összes körülmény alapján kellett sort keríteni, pontosan a beteg érdekében. A műtét során derült csak ki, hogy a műtétbe plasztikai sebészt is be kell vonni, így a plasztikai sebész beavatkozásáról előzetesen az alperesi érdekelt nem tájékoztathatta a beteget.
- [49] Helytállóan hivatkozott az alperes, illetve az alperesi érdekelt arra is, hogy a beavatkozás bejegyzés nélküli elvégzését indokolhatja az is, ha annak elmaradása a beteg számára aránytalanul súlyos terhet jelentene.
- [50] Teljesen közömbös az alperesi érdekelt tevékenységének és a perbeli esetnek az értékelése szempontjából az, hogy az adott műtét, illetve az új implantátum behelyezése milyen módon került finanszírozásra, érintette-e a közfinanszírozások kérdését. Gazdasági, pénzügyi szempontok semmilyen körülmények esetén nem írhatják felül a sürgősséggel, az életveszély elhárításával, illetve a beteg egészségével kapcsolatos érdekeket. A perbeli esetben e körben megállapítható volt az is, hogy az új implantátum beültetése nem érintette a közfinanszírozást (ti. nem közpénzből történt), ugyanis az ezzel kapcsolatos költségeket az eljáró plasztikai sebész fedezte.
- [51] Teljesen elfogadható, életszerű és logikus következtetésen alapult az alperesi érdekelt arra vonatkozó nyilatkozata, hogy amennyiben a műtétet a régi implantátum kivétele és a kifolyt szilikon eltávolítása után leállítja, akkor ez a továbbiakban a beteg számára különösen súlyos traumát jelentett volna, mindezekén túl újabb műtétnek kellett volna magát alávetnie.
- [52] Az alperesi érdekelt a műtétet megelőző tájékoztatás során nem csak arról tájékoztatta a beteget, hogy a műtétet megelőzően nem kell kivenni a régi implantátumot. A beteg arról is tájékoztatást kapott, hogy a kialakult szakmai protokoll és gyakorlat szerint a plasztikai sebészek az altatás és a szívbetegség magas kockázata miatt egész biztosan nem vállalják esetében a régi implantátum előzetes kivételét. Ezt az orvosszakmai tényét a felperes a per során nem cáfolta.
- [53] Az Etikai Kódex II.3. pontja szerint az adatkezelésre, a titoktartásra és az egészségügyi

dokumentáció vezetésére, kezelésére vonatkozó jogszabályi rendelkezések vétkes megszegése egyben etikai vétségnek is minősül. Azt maga az alperesi érdekelt sem vitatta, hogy a perbeli esetben az egészségügyi dokumentáció terén bizonyos adminisztratív hiányosság kimutatható volt. Ez azonban nem jelent automatikusan etikai vétséget is.

[54] A műtéti leírás tartalmaz információt a mellimplantátumról, a zárójelentés tartalmazza az implantátum kódját. A beültetett implantátumot a beavatkozást végző szakember munkáltatója felregisztrálta az implantátum regiszterbe. Megállapítható tehát, hogy olyan releváns hiányosság a teljes egészségügyi dokumentáció vezetése során nem történt, amely etikai vétséget valósított volna meg. A vétkesség az alperesi érdekelt vonatkozásában ebben az esetben sem bizonyosodott be.

[55] Az Etikai Kódex II.5. pontja az alábbiakat fogalmazza meg:

- 1) Az orvosnak kötelessége a beteget a betegségével, állapotával kapcsolatos tényekről, adatokról tájékoztatni a jogszabályokban előírt módon.
- 2) A tájékoztatás a kezelőorvos feladata és felelőssége. Ha egy beteget több orvos kezel, ügyelni kell arra, hogy a tájékoztatásban ne legyenek ellentmondások.
- 3) A tájékoztatás legyen a valóságnak megfelelő tárgyilagos és őszinte, az orvos törekedjék arra, hogy a tájékoztatás a betegben ne váltson ki káros hatást és lehetőség szerint ne rendítse meg a kezelésbe vetett bizalmát.
- 4) A tájékoztatás során az orvos a valóságnál súlyosabbnak nem tüntetheti fel a betegséget, de nem ígérhet olyan eredményt sem, amely az orvostudomány adott állása szerint semmiképpen nem számíthat.
- 5) Etikátlan, ha az orvos a betegben a kezelés javaslatával hamis illúziót kelt.
- 6) A tájékoztatásnál az orvos legyen figyelemmel a beteg személyiségére, tűrőképességére, egyéb körülményeire.
- 7) Súlyos, vagy gyógyíthatatlan betegségek esetén kívánatos az ún. fokozatos tájékoztatás, ami a beteg érdekét szolgálja.

[56] Megállapítható, hogy az alperesi érdekelt műtét előtt adott tájékoztatása a fenti etikai szempontoknak teljes egészében megfelelt.

[57] Az elsőfokú bíróság e pont vonatkozásában megállapította, hogy az alperes nem merítette ki a felperesi fellebbezésben foglaltakat. Az alperesi határozatot megvizsgálva megállapítható, hogy az a 15. oldalán rögzítette, hogy a beteg előzetes tájékoztatása megfelelt a követelményeknek, olyan kérdésekről nem kapott csak kellő mélységű tájékoztatást a beteg, amik nem voltak előre láthatók.

[58] Az alperes vizsgálta a beleegyezés hiányát is, ezzel kapcsolatosan sem állapított meg etikai vétséget. A perbeli esetben a beteg beleegyezése megfelelő, jogszerű, az Etikai Kódexben foglaltaknak

megfelelő tájékoztatáson alapult.

- [59] Az Etikai Kódex II.27. pontja szerint a nyilvánosságnak adott információknak világosnak, tényyszerűnek és elfogulatlanoknak kell lenniük. Nem kelthetnek sem alaptalan félelmet, sem nyugtalanságot a társadalomban, sem egyes csoportokban, személyekben, nem okozhatnak és nem ébreszthetnek megalapozatlan elvárásokat, reményeket. A felperes ezzel kapcsolatosan csak szubjektív véleményét fejtette ki a keresetlevélben arra nézve, hogy alperesi érdekelt nyilatkozatai a társadalom körében alaptalan félelmet és nyugtalanságot keltettek. Ezen állítását felperes semmilyen módon nem bizonyította. A felperes nem cáfolta azon, az alperesi érdekelt által előadott tényt, hogy a felperesi intézet működésében fennakadást okozott az alperesi érdekelt elbocsátása. Az alperesi érdekelt sajtónak adott nyilatkozatai - felperes által sem cáfolt - tényeket tartalmaztak, valós tények közlése esetén az alperesi érdekelt vonatkozásában bármiféle jogi vagy etikai szabálysértés megállapítása fogalmilag kizárt. A felperesi intézet elé szervezett tüntetést nagy valószínűséggel éppen az alperesi érdekelt által közreadott valós tények váltották ki. Az etikai szabályok szempontjából közömbös az, hogy a felperesi intézet vezetőjének mi a szubjektív véleménye egy, az alperesi érdekelt által a közvélemény számára adott tényyszerű tájékoztatásról.
- [60] A felperes a keresetleveléhez számos olyan okiratot csatolt, amelyekre az elsőfokú etikai bizottság, illetve az alperes előtti eljárásban nem hivatkozott (pl. a beteg kártérítési igényével kapcsolatos iratok, egy NKK határozat, a beteg meghallgatásáról készült jegyzőkönyv). A Kúria a Kp. 85. § (2) bekezdése értelmében azonban csak azokat a tényeket, körülményeket vette figyelembe, amelyek annak idején az alperes rendelkezésére álltak.
- [61] A Kúria nem találta szükségesnek a felperes által a keresetlevélben indítványozott, szakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási eljárás foganatosítását, miután a perbeli esetben nem orvosszakmai, hanem a jogszabályokhoz hasonlóan magatartási normákat megfogalmazó etikai kérdésekről kellett dönten, és a döntés az Eü. törvény, a Kp., a MOK Etikai Kódexe és a rendelkezésre álló iratok alapján meghozható volt.
- [62] A Kúria a perben felmerült tények, bizonyítékok és iratok alapján - a fellebbezési ellenkérelemben foglaltak ellenére - nem találta bizonyítottnak azt, hogy az alperesi érdekelt a félrevezetés szándékával nyilvánvaló valótlanságokat állított volna. Az alperesi érdekelt ilyen magatartását felperes a per során nem bizonyította.
- [63] Mindezeket figyelembe véve a Kúria megállapította, hogy az alperes a tényállást a megfelelő módon, a szükséges mértékben feltárta, majd a tisztázott tényállás alapján okszerű következtetések révén megalapozott és jogszerű döntést hozott, ezért a Kúria a Kp. 109. § (2) bekezdése alapján eljárva az elsőfokú bíróság ítéletét a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta.

A döntés elvi tartalma

[64] *Az elsőfokú bíróság a keresettel támadott közigazgatási határozat érdemi elbírálásra alkalmatlanságát a határozat rendelkező része és indokolása közötti ellentmondás esetében csak akkor állapíthatja meg, ha az ellentmondás releváns és kétséget kizáróan, tartalmilag és szövegszerűen egyaránt kimutatható.*

Az elsőfokú bíróság döntése - figyelembe véve a Kp. 85. § (1) bekezdésében foglaltakat - nem terjedhet túl a kereseti kérelemben foglaltakon.

Abban az esetben, ha a Magyar Orvosi Kamara Etikai Kódexe az etikai vétség megállapítását vétkességhez köti, úgy a vétkesség bizonyításának elmaradása vagy sikertelensége esetén etikai vétség nem állapítható meg.

Záró rész

[65] A Kúria az alperes, illetve az alperesi érdekelt perköltségét, figyelemmel véve a Kp. 35. § (1) bekezdésében, a Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdésében, a Pp. 82. § (3) bekezdésében, valamint a 32/2003. (VIII.22.) IM rendeletben foglaltakat az alperes és az alperesi érdekelt által becsatolt költségjegyzék alapján - az alperesnek az elsőfokú eljárásban felmerült költségei arányosításával - állapította meg.

[66] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt kereseti és fellebbezési és csatlakozó fellebbezési eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a értelmében, az 1990. évi XCIII. törvény 5. § alapján a felperest megillető személyes illetékmentességre tekintettel az állam viseli.

[67] Az ítélet elleni jogorvoslat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2020. június 17.

dr. Fekete Ildikó s.k. a tanács elnöke, dr. Mohay György s.k. előadó bíró, dr. Remes Gábor s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő